

פרוטוקול מס' 4/א
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ג', י"ד כסלו תשס"ז - 29.11.55
בשעה 08.45

משתתפים:

- ב. אזניה - ס.מ. היור
- ע. זיכילוב
- ח. רובין
- י. שופמן

ועדורים:

- ס. אונא
- א. אלטמן
- ע. אסף
- י. בדר
- ש. הלל
- י. הרדי
- ת. טובי
- י. יעריהו
- י. כמיס
- ב. לוקר
- ד. ליבשיץ
- מ. נורוק
- ס. סנה
- י. פרלין
- ס. קסיס

מזמנים:

- ח. כהן - היועץ המשפטי
- מר לבנה - סגור המשפטים

סדר-היום:

חוק לתיקון פקודת העדות, תשס"ז - 1955.

היור ב. אזניה:

פותח את הישיבה.

רציתי להזכיר לחברים שבטעמי 31 הוחלט להוסיף את המלים; "לרבות דיין בבית-דין דתי".

ב. ביר:

בטעמי זה הצעתי היא או להוסיף גם את עובדי הסוכנות-היהודית, או להשמיט את כל הפירוט ולכתוב רק "עובדי ציבור" בלי הגדרה. רוב העובדים בסוכנות עובדים בסטח, וקשה למהנדס, למשל, לבוא סמעברה מרוחקת כדי להעיד בבית-משפט.

ח. רובין:

זו איננה טענה, כי אותו דבר אפשר לסעון גם לגבי מזכיר לשכת-עבודה וכדומה. אין להרחיב את הפירצה יותר מדי. על-כל-פנים, אין להשאיר את ההגדרה של "עובד ציבור" פתוחה. אני מציע אפוא להשאיר את הטעמי כפי שהיא, אבל יש לי ספק בנוגע לעובד הרשות המקומית.

א.ב.

ישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
29.11.55

י. שופט:
אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת רובין בנוגע לעובד רשות מקומית. אפשר לקבל את הטענה שקשה להביא עובד-מדינה מירושלים לחיפה לכהן עדות. אבל מצב כזה איננו קיים בנוגע לעובד רשות מקומית החייב בדרך-כלל להעיד במקומו.

ח. כהן:
אשר לעובדי רשויות מקומיות, הממשלה קיבלה זאת כדבר טוב מאליו שמה שניתן למדינה צריך להינתן גם לעובדי רשות מקומית. אבל כצד לא תהיה התנגדות אם הרשויות המקומיות לא תקבלנה את הפריבילגיה הזאת.

הרופט: לקבל את סעיף 31 כפי שהוצע, פרט למלים "עובד רשות מקומית". הסעיף ינוסח:

"31. בחלק זה "עובד הציבור" - עובד המדינה, לרבות שופט, דיין בבית-דין דתי, חבר הממשלה ומבקר המדינה".

המתייגות: נ. ניר: לכלול גם את עובדי הסוכנות, או כאלטרנטיבה, לכתוב "עובד ציבור" ללא כל הגדרה.

סעיף 32

היו"ר ב. ארני: כאן היה לנו בירור בנוגע למסובה. דעתי היא שהסעיף צריך להשאר כפי שהוא.

י. שופט:
אולי מוטב היה לסטור לזעזע הממשלי את המסכות לאשר את התעודה שמוציא הפקיד, ומזו נצא מהסבך של המסובה.

ח. כהן:
הדבר אינו ניתן לביצוע. דבר זה יעכב את מכוונת-המשפט עד כדי עיוות. אינני מבין את ההתנגדות למסובה. שר המשפטים כבר הסביר שענין זה דרוש, משום שלא תמיד העובד שעשה את המעשה נמצא עדיין בשירות. צריך משהו אחראי על העבודה שיתן את התעודה. אני מסכים לשנות את הנוסח ולכתוב "האחראי על היחידה" במקום "המסובה".

ח. רובין:
אם העובד שעשה את המעשה עדיין עובד באותו שירות יכול המסובה עליו לתת את התעודה, אבל אז צריכה להופיע גם חתימתו של העובד עצמו. הנוסח כפי שהוא מובא כאן אינו מכסה אפשרות זו. אך השאלה נעשית חמורה הרבה יותר במקרה שהעובד כבר אינו עובד באותו מקום, והמעשה שנעשה הוא רציני. בפקודת העדות יש כללים סתי מותר לקבל עדות של איש שאינו עוד בחיים. את הכללים הללו מסור לנו לשנות כאן. הדבר אפשרי רק בכידה לחוקי הרגילות המטריאליים שתירים את השימוש בעדות זו. אינני מסכים לאפשר כאן הגשת דברים שנעל-פה מסור היה להגיש אותם.

ח. כהן:
יש לי הצעה נוסח שאולי תספק את חבר הכנסת רובין:

"בית המשפט רשאי, אם אין הוא רואה חשק לעיוות-דין, לקבל כראיה תעודה על דבר שנרשם במסמך רשמי; והתעודה תהא חתומה בידי עובד הציבור שעשה את הרישום או שעשה את המעשה או קיבל את הידיעה שנרשמו; או, אם אין הוא עוד באותו השירות, בידי האחראי על היחידה בה עבד."

אני רוצה להסיר טפק מלבו של חבר הכנסת רובין כאילו חוק זה בא לפגוע בחוקים האחרים. בסעיף 35 אני מציע להוסיף במפורש שאין הדבר בא לפגוע בחוקים האחרים הללו.

א.ב.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
29.11.55

האם כל מעשה שעובד ציבורי עלול לעשות
מצטמצם ברישום?

היו"ר ג. אונג'יה:

ח. כהן: כל דבר כזה צריך להירשם. ייתכן שלא תמיד
מקפידים על כך, אבל את הפרובילגיה הזאת
אני סוכן לתת דק ביקרים שפעלו בהתאם לחוק.

הדו"ט: לקבל את הצעת היועץ-המשפטי לסעיף 32.
הסעיף יהיה מנוסח:

"32. בית המשפט רשאי, אם אין הוא רואה חשש
לעוות-הדין, לקבל כראיה תעודה על דבר
שנרשם במסך רשמי; והתעודה תהא חתומה
בידי עובד הציבור שעשה את הרישום או
שעשה את המעשה או קיבל את הידיעה
שנרשמו; או, אם אין הוא עוד באותו
שירות, בידי האחראי על היחידה בה עבד."

ח. כהן: אני רוצה לשמור לי את האפשרות להכניס
בסעיף 31 הגדרה של מסך רשמי כדי שיכלול
תיקים וכדומה שאינם מסמכים בטובן האר של המלה, אם כי ייתכן שאין בכך
כל צורך.

סעיף 33

הדו"ט: לקבל את הסעיף.

סעיף 34

ע. איכילוב: מוטב היה להגדיר בדיוק את ה"טפטים".

י. שופמן: אולי מוטב היה לכתוב "רשמי לקבוע את צורת
התעודות" במקום "הטפטים".

ג. ניר: מה היה קורה אילו היינו מוציאים בכלל את
הסעיף הזה מהחוק?

ח. רובין: לדעתי הטפטים הם ענין טועיל. עצם הרעיון
של סופס קבוע בחוק הוא דבר סקל, כי אני
יודע שעשיתי בכון והצד השני לא יוכל לסעון שלא הגשתי את הבקשה בסדר.
אשר לצורת ההגשה, יש לתת על כך תשובה, אם בחוק או בתקנות.

ח. כהן: אני רוצה כאן להציע נוסח. החוק לתיקון
פקודת העדות נתקבל בכנסת ג-1954 וקבע בערך
אותם דברים לגבי חוות-דעת של טופחים ותעודות של רופאים. אני מציע את
הנוסח הבא:

א.ב.א

ועדת החוקה, חוק ומשפט:

ח.כ.מ.ן:

טופס העדות עובד הציבור

בבית-המשפט . . . . .

הענין שבין . . . . . ובין . . . . .

העדות עובד הציבור

שם עובד הציבור . . . . .

מסונו . . . . .

שם היחידה והמשרד בו הוא עובד . . . . .

כתובת מקום עבודתו . . . . .

תיאור משרתו . . . . .

אבי החתום סטה מעיד ומאשר בזאת כי . . . . .

העודה זו ניתנת על ידי לשם הגשתה כראיה לבית-המשפט, והריני מצהיר בזאת כי ידוע לי היטב לענין הוראות החוק הפלילי בדבר עדות סקר בשבועה בבית-המשפט, דין העודה זו כשהיא חתומה על ידי כדין עדות בשבועה שנחתמה בבית-המשפט.

תאריך . . . . .

חתימה . . . . .

הדו"מ: לקבל את הצעותיו של היועץ המשפטי.

סעיף 35

היו"ר ב. אונזיה: (קורא סעיף קטן (1).)

ח.כ.מ.ן: כבר היום יש חוקים, כמו חוק נכסי נפקדים, שזו כתוב שישוור בכתב מאת האפוטרופוס לנכסי נפקדים משמש ראיה לכאורה למה שכתוב בה. איננו רוצים על-ידי חוק זה לנגוע בהוראות מיוחדות שיש בחוקים אחרים.

הדו"מ: לקבל את סעיף 35(1).

היו"ר ב. אונזיה: (קורא סעיף קטן (2).)

הכוונה היא לעניינים שאין הפקיד חייב לתת עליהם עדות בעל-פה בבית המשפט - כמו ענין בטחון המדינה - לא יהיה חייב בהם גם בתעודה.

הדו"מ: לקבל את סעיף 35(2).

א.ב.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
29.11.55

(קורא את סעיף 35(3).)

היו"ר ב. אונגיה:

ח. רובין:
כאן אני מציע להוסיף, כמו בשנה שעברה,
את הסעיף סתי יוכל בית-המשפט להזמין
עד וסתי לא, וכן בענין תשלום הוצאות החקירה.

ח. כהן:
לדעתי היתה זו שגיאה להכניס סעיף זה גם
בשנה שעברה לתוך פקודת העדות, והובל
שיקול-הדעת של בית-המשפט בשאלה סתי אריך עד להיחקר בעל-פה וסתי לא. אז
כמו על בית-המשפט הר כביגית לפי מה שחשבה הוועדה לנכון. אינני חושב שזו
היתה הדרך הנכונה. עכשיו נתנה הממשלה לשופטים את שיקול-הדעת המגיע
לבית-המשפט בתור לכזה, והשופטים יחליטו סתי להזמין את העד וסתי לא. סתיבה
זו אני מתנגד גם לענשי-סיניס. כל ילילה של שיקול-דעת סאת בית-המשפט
בענין שיפוט אינו סוסיף.

י. שופט:
כדי שגתי-המשפט לא ייכנסו לשיגרה בענין
קבלת התעודות, כדאי אולי להגביל קצת את
חופש שיקול-דעתו של השופט ביחס לבדיקת התעודה, ואינני רואה בכך שום
פגיעה בבית-המשפט.

ח. רובין:
היועץ המשפטי היה צודק אילו היתה קיימת
מאלנו השיטה הקונטיננטלית לפיה מחליט
בית-המשפט אילו הוכחות לגבות. אבל כאן יכול כל צד להביא עדים כפי רצונו,
ולכן אין מקום דוקא כאן לקבוע שיקול-דעת לשופטים.

היו"ר ב. אונגיה:
אני מתנגד לחייב את בית-המשפט להיעתר
לבקשתו של בעל-הדין. השטח בו יבקש אחד
הצדדים לקרוא לעד ובית-המשפט לא ייעתר, הוא מצומצם מאוד, ומוטב להשאיר
זאת לשיקול-דעתו של בית-המשפט.

היו"ר ב. אונגיה:
לקבל את הצעתו של חבר הכנסת רובין, ולא
לקבל את הצעתו של היו"ר. אחרי סעיף 35
ינוסח סעיף 36:

"36. א. הוראות סעיף 32 אינן גורעות מכוחן
של בית-המשפט לצוות כי עובד הציבור
יחקר בבית-המשפט, ובית-המשפט ייעתר
לבקשתו של בעל-דין לצוות על כך.

ב. נתברר לבית-המשפט כי בקשתו של בעל-דין
לחקור עובד הציבור בבית-המשפט נאה לשם
קיבסור או סתוך קלות-דעת, רשאי הוא
להטיל על המבקש את הוצאות החקירה."

הסתייגות: היו"ר ב. אונגיה.

ח. רובין:
אם תתקבל הסתייגותו של היו"ר - יש לי
הסתייגות אוונטואלית: אני מציע לסחוק את
כל החלק - סעיף 31 עד 35, ואתנגד לכל שיטת קבלת התעודות כעדות.

ג. גיר:
אני מצטרף להסתייגותו האונטואלית
של חבר הכנסת רובין.

חלק 2
=====

היו"ר ב. אונגיה:
"אחרי סעיף 35 ינוסח חלק זה:..." (קורא את
הסעיף).

ועדת חוקה, חוק ומשפט
29.11.55

(קורא את סעיף 35(3).)

היו"ר ג. אזוליה:

ח. רובין:
כאן אני מציע להוסיף, כמו בשנה שעברה,
את הסעיף סתי יוכל בית-המשפט להזמין
עד וסתי לא, וכן בענין תילום הוצאות החקירה.

ח. כהן:
לדעתי היתה זו שגיאה להכניס סעיף זה גם
בשנה שעברה לתוך פקודת העדות, והובל
שיקול-הדעת של בית-המשפט בשאלה סתי אריך עד להיחקר בעל-פה וסתי לא. אז
כמו על בית-המשפט הר כגיבית לפי מה שחשבה הוועדה לנוכח. אינני חושב שזו
היתה הדרך הנכונה. עכשיו נתנה הממשלה לשופטים את שיקול-הדעת הטביע
לבית-המשפט בתור לכזה, והשופטים יחליטו סתי להזמין את העד וסתי לא. סתיבה
זו אני מתנגד גם לעושי-סבינות. כל ילילה של שיקול-דעת סאת בית-המשפט
בענין שיפוט אינו מוסיף.

י. שופט:
כדי שגתי-המשפט לא ייכנסו לשיגרה בענין
קבלת התעודות, כדאי אולי להגביל קצת את
חופש שיקול-דעתו של השופט ביחס לבדיקת התעודה, ואינני רואה בכך שום
פגיעה בבית-המשפט.

ח. רובין:
היועץ המשפטי היה צודק אילו היתה קיימת
אצלנו השיטה הקונטיננטלית לפיה מחליט
בית-המשפט אילו הוכחות לגבות. אבל כאן יכול כל צד להביא עדים כפי רצונו,
ולכן אין מקום דוקא כאן לקבוע שיקול-דעת לשופטים.

היו"ר ג. אזוליה:
אני מתנגד לחייב את בית-המשפט להיעתר
לבקשתו של בעל-הדין. השטח בו יבקש אחד
הצדדים לקרוא לעד ובית-המשפט לא ייעתר, הוא מצומצם מאוד, ומוטב להשאיר
זאת לשיקול-דעתו של בית-המשפט.

021111:
לקבל את הצעתו של חבר הכנסת רובין, ולא
לקבל את הצעתו של היו"ר. אחרי סעיף 35
ינוסח סעיף 36:

"36. א. הוראות סעיף 32 אינן גורעות מכוחן
של בית-המשפט לצוות כי עובד הציבור
יחקר בבית-המשפט, ובית-המשפט ייעתר
לבקשתו של בעל-דין לצוות על כך.

ב. נתברר לבית-המשפט כי בקשתו של בעל-דין
לחקור עובד הציבור בבית-המשפט באה לשם
קינטור או תמוך קלות-דעת, ושאי הוא
להטיל על המבקש את הוצאות החקירה."

הסתייגות: היו"ר ג. אזוליה.

ח. רובין:
אם תתקבל הסתייגותו של היו"ר - יש לי
הסתייגות אוונטואלית: אני מציע למחוק את
כל החלק - סעיף 31 עד 35, ואתנגד לכל שיטת קבלת התעודות כעדות.

ג. גיר:
אני מצטרף להסתייגותו האונטואלית
של חבר הכנסת רובין.

חלק 2
=====

היו"ר ג. אזוליה:
"אחרי סעיף 35 ינוסח חלק זה: (קורא את
הסעיף)."

א.ב.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
29.11.55

י. לונסטון: לא ברור לי מה זה "בא-כחו".

ח. רוג'ין: אני מציע להוציא את אמלית "אנשים שיוטסכו לכך". אפשר להוסיף במפורש את הנוטריון, אבל אני רוצה שיהיה ברור שהכוונה היא לאנשים בעלי השכלה משפטית. כסו-כן אני מתנגד לדיינים בבית-הדין הדתי. עד עכשיו לא נתנו להם אפשרות זו, ואין טעם לעשות זאת גם להבא.

ג. ג'ור: הכנסת הדיינים בטעיף זה היא הדרת הפונקציה של בתי-הדין הדתיים, ולכך אני מתנגד.

ו. כחו: אשר ל"ינועץ-המשפטי או בא-כחו", יש לכך הגדרה שנקבעה במפורש, וידוע מי יכול להיות "בא-כחו". יש הבדל בין יפוי-כוח מוגבל וכללי, וברור שמי שהוא בא-כחו של היועץ המשפטי רק לדבר סוויים אחד, לא יוכל לייצג אותו גם כאן. אולם אני מוכן להכניס לכאן את כל הוסיסה של פרקליט המדינה, פרקליטי הנפות וכו'.

ח. רוג'ין: הייתי מציע להוסיף כאן גם ראש רשות מקומית שיוכל לאשר את ההצהרות, כדי לחסוך ריצות לבתי-משפט טרוחקים.

(הישיבה נבעלה ביעה 10.05)